

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΦΙΛΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΛΕΤΣΙΟΣ

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

17
—
1923

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★ BAS. N. GRÉGORIADÈS

E.Y.D.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΕΠΙΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΤΟ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ ΡΘ' ΚΑΤΑΛΟΙΠΟΝ

Τὸ ὑπὸ ἀριθμὸν ΡΘ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ φύλλων 8 σχῆματος τετάρτου, ἐκ τῶν δύοιων τὰ ἔπτα πρῶτα ἔχουσι γραφή.

Τὸ κατάλοιπον τοῦτο φέρει ἐπιγραφήν·

«Διονυσίου κώδ. 175 φ. 1α
(ἀλέφαλος γεωγραφικὴ ὑποτύπωσις).
ἢ μᾶλλον ἀρετίγραφος»

καὶ ἐν τέλει τὰ ἀκόλουθα·

«Ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου

18 Αὐγούστου 1895

Σ. Λάμπρος

Τὰ τρία γεωγραφικὰ φύλλα, οἵς ἔπειται καὶ τέταρτον ἀγραφον, δὲν φαίνεται ἀνήκοντα τῷ κώδικι, εἰ καὶ οὗτος βομβύκινος, δι βομβύκινος χάρτης τῶν γ' πρώτων φύλλων φαίνεται διάφορος. Οὐδὲν σημεῖον ἐπὶ τῶν τριῶν φύλλων τετραδίου ἡ ἄλλης ἀριθμήσεως πρὸς δδηγίαν. Ἐν τῷ δεξιῷ ἀκρῷ τοῦ 2α φύλλου μικρὸν κενὸν τετράγωνον, τῆς γραφῆς ἀρχομένης δὲλγον ἐνδοτέρῳ ἐν τοῖς 3 πρώτοις, στίχοις, διὰ ἀγνωστον λόγον».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἀντιγραφὲν κείμενον περιέχετο εἰς τρία φύλλα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸν κώδικα ὑπὸ ἀριθμὸν 175 τῆς μονῆς Διανυσίου τοῦ ἁγίου Όρους.

Ἄξιαι ἐπίσης ἀναγραφῆς είνε δύο σημειώσεις γεγραμμέναι ὑπὸ τοῦ Λάμπρου δι' ἔρυθρᾶ; μελάνης ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ φύλλου 1α καὶ 2α.

·Ιδοὺ ἡ πρώτη·

«Τὰ ἐν ἀγκύλαις σημειούμενα ἀρχικὰ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κώδικι ἀλλ' ἀφανῆ, μᾶλλον δὲ διακρίνονται κατερ οὐχ ἡτον ἀμυδρότατα· τὰ λοιπὰ ἀρχικὰ τὰ ἑρυθρά, ἀλλὰ μὴ ἐν ἀγκύλαις, ἀνταγράφονται».

καὶ ἡ δευτέρα

«Ἐν τῇ ῥᾳ χώρισμα διὰ τοῦ νῦν ἀμυδροτάτου ἔρυθροῦ κοσμημάτου»¹.

Τὸ δλον ἀντίγραφον ἀρχεται διὰ τῶν λέξεων·

«Τῆς γε μὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐν ἡπαρίοις διηρημένης

1. Παρατίθεται ἀπομίμησις τοῦ σημείου τούτου.

τρισὶ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων κατὰ μέρος ὡς οἱόν τε ἴστορη-
θείσης»

καὶ τελευτῇ διὰ τῶν ἔξης»

«ὁ ιβ' καὶ τελευταῖς πίναξ περιέχει τὴν ταπροβάνην νῆσον.
(μετὰ κατὸν ὄλιγων στίχων ἀγραφῶν)

Οἱ πάντες τῆς οἰκουμένης πίνακες κατ' χῶραν ἥδ' πόλεις ἐπί-
σημοις τν'».

Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἀντιγραφέντος καιμένου
γίνεται δῆλον ὅτι πρόκειται περὶ καιμένου γεωγραφικοῦ περιεχο-
μένου, ἐν τῷ δποίῳ ἀναφέρονται ἴδιαι πίνακες. Τοιοῦτοι δμως πί-
νακες ἀναφέρονται ἴδιαι εἰς τὴν «γεωγραφικὴν ὑφῆγησιν» τοῦ Κλαυ-
δίου Πτολεμαίου.

Συγκρίνοντες τὸ ἡμέτερον κείμενον πρὸς τὸ τύποις ἐκδοθὲν
κείμενον τῆς γεωγραφικῆς ὑφῆγησεως τοῦ Πτολεμαίου παρατη-
ροῦμεν δτι πράγματι τὸ ἡμέτερον κείμενον οὐδὲν ἄλλο εἰνε ἢ ἀπό-
σπασμα ἐκ τῆς γεωγραφικῆς ὑφῆγησεως τοῦ Πτολεμαίου. Τὸ ἡμέ-
τερον κείμενον ἀποτελεῖται ἐκ δύο τεμαχίων, τοῦ πρώτου καταλαμ-
βάνοντος φύλλα 1α—2α καὶ τοῦ δευτέρου καταλαμβάνοντος τὰ
φύλλα 3α—7β. Τὸ πρῶτον τεμάχιον φθάνει μέχρι τοῦ «η' ἡ κύρ-
νος, θ' ἡ κορήτη, ι' ἡ κύπρος» μέχρι δηλαδὴ τοῦ μέρους ἔνθα
ὑπάρχει τὸ σημεῖον, περὶ οὗ, ὡς ἀνωτέρῳ εἶπομεν, σημειοὶ δ Λάμ-
προς ἐν τῷ περιθερίῳ. «Ἐν τῇ ὅρᾳ χώρισμα διὰ τοῦ νῦν ἀμυδρο-
τάτου ἐρυθροῦ κοσμηματίου», τὸ δὲ δεύτερον ἀρχεται διὰ τοῦ «Εἰσι
δὲ αἱ γνωσθεῖσαι ἐπαρχίαι τῆς γῆς ἢτοι σατραπίαι αὖται εὐρώπης
μὲν πίνακες δέκα χῶραι λδ' πόλεις φιη' πρῶος πίναξ περιέχει τὰς
βρεττανικὰς νῆσους τίν τε ἰσοβερνίαν καὶ ἀλουίωνα· καὶ τελευτῇ διὰ
τοῦ «διβ' καὶ τελευταῖος πίναξ περιέχει τὴν ταπροβάνην νῆσον....
Οἱ πάντες τῆς οἰκουμένης πίνακες κατ' χῶραν ἥδ' πόλεις ἐπίσημοι τν'».

Κατὰ ταῦτα τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ βιβλ. VII
κεφ. ε § 1 σταχ. 20—§ 11 σταχ. 12, τὸ δὲ δεύτερον πρὸς τὸ βιβλίον
VIII κεφάλ. γ'—κεφάλ. κη'¹. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος συγ-
κρ. νόμενον πρὸς τὸ τύποις ἐκδοθὲν δεικνύει μικρὰς καὶ ἐλαχίστας
διαφοράς, τὸ δὲ δεύτερον μέρος πλείστας παραλείψεις ἀνευ οὐδεμας
προσθήκης. Οὕτως ἔχόντων τῶν πραγμάτων περιττὴ καθίσταται ἡ
ἡ ἐκδοσις τοῦ καταλοίπου τούτου.

Κ. Ι. Δ.

¹ Πρβλ. ἐκδοσιν Καρόλου Νοββε ἐν Λειψίᾳ 1813 σ. 176—179 καὶ σ.
196—251.